

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เขตภาคเหนือตอนล่าง

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากร
ในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังตามทัศนะของ
บุคลากรในสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่
คาดหวังตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของ
บุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประเภทผู้ประเมินภายนอก

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังตามทัศนะ
ของบุคลากรในสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน
3. ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรใน
สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกัน
4. ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอก ประเภทนิติบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
และมหาวิทยาลัยนเรศวร สภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถานศึกษาผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ในปี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2548 ในภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ (1) พิษณุโลก (2) พิจิตร (3) นครสวรรค์ (4) อุทัยธานี (5) กำแพงเพชร (6) สุโขทัย (7) ตาก และ (8) เพชรบูรณ์ จำนวน 368 สถานศึกษา โดยสถานศึกษาหนึ่งแห่งเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา 1 คน รวมเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 368 คน และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 368 คน รวมทั้งสิ้น 736 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตภาคเหนือตอนล่าง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check lists)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ต่อผู้ประเมินภายนอกเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Form)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใน 8 จังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือติดต่อกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยตนเองเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปตามสถานศึกษา โดยขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาส่งแบบสอบถามกลับคืนมายังผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง ซึ่งเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) เป็นรายข้อและรายด้าน
4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
5. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีต่อภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง นำมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานโดย
 - 5.1 สมมติฐานข้อ 1 (ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน) เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว t-test dependent
 - 5.2 สมมติฐานข้อ 2 เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน t-test independent
 - 5.3 สมมติฐานข้อ 3 เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA)
 - 5.4 สมมติฐานข้อ 4 เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง ประเภทนิติบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และมหาวิทยาลัยนเรศวร และโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : One-way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

คณะผู้ศึกษาค้นคว้านำเสนอผลสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารจำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยเป็นครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพจำนวน 354คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำแนกผู้ตอบแบบสอบถามตามขนาดสถานศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 484 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 68.36 สถานศึกษาขนาดกลางจำนวน 159 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.46 และสถานศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 65 สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.18 เมื่อจำแนกตามประเภทผู้ประเมินภายนอก พบว่าผู้ประเมินภายนอกประเภทนิติบุคคลจำนวน 649 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.67 มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 30 คิดเป็นร้อยละ 4.24 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คิดเป็นร้อยละ 0.71 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 1.41 มหาวิทยาลัยกำแพงเพชร จำนวน 6 คิดเป็นร้อยละ 0.85 และมหาวิทยาลัยนเรศวรจำนวน 8 คิดเป็นร้อยละ 1.13

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ผู้ประเมินผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ด้านกัลยาณมิตร และด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68, 3.81$ และ 3.94 ตามลำดับ)

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ด้านกัลยาณมิตร และด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20, 4.091$ และ 4.17 ตามลำดับ)

สรุปเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านความรู้

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา ด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถรายงานผลการประเมินได้ตรงกับสภาพจริงของสถานศึกษา สรุปผลการประเมินภายนอกเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างเป็นระบบ อยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 3.92, 3.91$ และ 3.88 ตามลำดับ) ยกเว้นสามารถเสนอแนะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถเสนอแนะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม และเน้นการประเมินเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50, 3.31, 3.46$ และ 3.04 ตามลำดับ)

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังตามที่คณะของบุคลากรในสถานศึกษาด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สามารถเสนอแนะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอแนะข้อควรปฏิบัติให้สถานศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ เสนอแนะการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาได้ตรงประเด็น เป็นผู้แนะนำแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43, 4.43, 4.39$ และ 4.39 ตามลำดับ) ยกเว้นเน้นการประเมินเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.67$)

ด้านกัลยาณมิตรประเมิน

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามที่คณะของบุคลากรในสถานศึกษาด้านกัลยาณมิตรประเมิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสร้างความเป็นมิตรในการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งแจ้งให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินภายนอก ซึ่งแจ้งให้บุคลากรในสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประเมิน และรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกมีความสอดคล้องกับรายงานผลประเมินด้วยวาจาของผู้ประเมินภายนอก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20, 4.10, 4.10$ และ 4.08 ตามลำดับ) ยกเว้นคณะบุคลากรในสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนกำหนดการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินตามความเหมาะสม การสืบค้นข้อมูลของผู้ประเมินรบกวนการปฏิบัติงานปกติของบุคลากรในสถานศึกษา สังเกตการณ์สอนจนครบกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้ประเมินตัดสินใจให้คุณให้โทษแก่สถานศึกษาร้องขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็นและไม่นำข้อมูลของสถานศึกษาอื่นมาเปรียบเทียบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31, 3.44, 3.35, 3.05, 3.14$ และ 3.33 ตามลำดับ)

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังตามที่คณะของบุคลากรในสถานศึกษาด้านกัลยาณมิตรประเมิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแจ้งให้บุคลากรในสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการประเมิน ไม่นำข้อมูลของสถานศึกษาอื่นมาเปรียบเทียบ การติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษากับผู้ประเมินภายนอกเป็นไปด้วยความราบรื่นและมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47, 4.46, 4.45$ และ 4.45 ตามลำดับ) ผู้ประเมินตัดสินใจให้คุณให้โทษแก่สถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

($\bar{X}=3.38$) ร้องขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็นอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.56$) และการสืบค้นข้อมูลของผู้ประเมินกระบวนการปฏิบัติงานปกติของบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.39$)

ด้านบุคลิกภาพ

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแต่งกายถูกกาลเทศะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$) มีความสามัคคีกันภายในกลุ่ม สุภาพอ่อนน้อม รู้จักกาลเทศะ และมีความอดทนอดกลั้นสูงต่อสถานการณ์ต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36, 4.29$ และ 4.26 ตามลำดับ) มีลักษณะเรียกร่องทรัพย์สินจากสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.60$) และผู้ประเมินวางอำนาจข่มขู่ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.01$)

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแต่งกายถูกกาลเทศะ มีความสามัคคีกันภายในกลุ่ม มีความมุ่งมั่นในการประเมิน สุภาพอ่อนน้อม รู้จักกาลเทศะ ใจเย็น ไม่จู้จี้ขี้ง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70, 4.59, 4.54, 4.54$ และ 4.54 ตามลำดับ) ตรงต่อเวลา เป็นผู้ฟังที่ดี และมีความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}=4.50, 4.50$ และ 4.45 ตามลำดับ) และมีลักษณะเรียกร่องทรัพย์สินจากสถานศึกษา ผู้ประเมินวางอำนาจข่มขู่ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.77, 1.75$ ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง

ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับที่สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน

ด้านความรู้

สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอก ด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับที่สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้งในรายด้านและรายข้อ

ด้านกัลยาณมิตรประเมิน

สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกด้านกัลยาณมิตรประเมิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับที่สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้งในรายด้านและรายข้อ

ด้านบุคลิกภาพ

สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของภาพลักษณ์ผู้ประเมิน- ภายนอก ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับที่สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้งในรายด้านและรายข้อ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงจำแนกตามตำแหน่ง ขนาดสถานศึกษา และประเภทผู้ประเมินภายนอก

1. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามตำแหน่ง

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความรู้และด้านกัลยาณมิตรประเมินไม่แตกต่างกัน

ด้านความรู้

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความรู้ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นสามารถเสนอแนะการวางแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างมีขั้นตอน เสนอแนะการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาได้ตรงประเด็น เสนอแนะการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย เลือกใช้ภาษาสื่อสารเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ เลือกใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมกับแหล่งข้อมูล มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างเพศ มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างศาสนา สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เป็นผู้แนะนำแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ สรุปผลการประเมินภายนอกเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาภายใต้บริบทของสถานศึกษา เน้นการประเมินเอกสาร

มากกว่าการประเมินตามสภาพจริง ให้ข้อเสนอแนะที่สถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสรุปจุดเด่น / จุดที่ควรพัฒนาได้สมเหตุสมผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านกัลยาณมิตรประเมิน

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านกัลยาณมิตรประเมินโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษากับผู้ประเมินภายนอกเป็นไปด้วยความราบรื่น สร้างความเป็นมิตรในการประเมินคุณภาพภายนอก มีการทำงานเป็นทีม ชี้แจงให้บุคลากรของสถานศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ชี้แจงให้บุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจในกระบวนการประเมิน แจ้งสถานศึกษาเพื่อนัดหมายผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องล่วงหน้า คณะบุคลากรในสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนกำหนดการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินตามความเหมาะสม สร้างความไว้วางใจในการประเมินคุณภาพภายนอก มุ่งมั่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้สภาพจริงของสถานศึกษา กระตุ้นเสริมแรงให้สถานศึกษามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผู้ประเมินตัดสินใจให้คุณให้โทษแก่สถานศึกษา ผู้ประเมินส่งรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกให้สถานศึกษาตรวจสอบและโต้แย้งตามกำหนดเวลา (ภายใน 15 วัน) ร่างผลการประเมินของผู้ประเมินภายนอกมีความสอดคล้องกับรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกมีความสอดคล้องกับรายงานผลประเมินด้วยวาจาของผู้ประเมินภายนอก และปฏิบัติตนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความศรัทธา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านบุคลิกภาพ

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้นมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีทักษะการสื่อสารด้วยวาจา มีความอดทนอดกลั้นสูงต่อสถานการณ์ต่างๆ ผู้ประเมินวางอำนาจข่มขู่ เป็นผู้ฟังที่ดีและมีความสามัคคีกันภายในกลุ่มไม่แตกต่างกัน

2. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบรายคู่แบบวิธีของเชฟเฟ (scheffe') พบว่า

สถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และสถานศึกษานขนาดกลางกับขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ด้านความรู้

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกจำแนกตามขนาดสถานศึกษาใหญ่ กลาง เล็ก ด้านความรู้ โดยภาพรวมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นระบุแนวทางพัฒนาได้สอดคล้องกับจุดเด่น / จุดที่ควรพัฒนา ไม่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบรายคู่แบบวิธีของ เชฟเฟ (scheffe') พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็กและสถานศึกษานขนาดกลางกับขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ด้านกัลยาณมิตรประเมิน

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอก จำแนกตามขนาดสถานศึกษาใหญ่ กลาง เล็ก ด้านกัลยาณมิตรประเมินผล โดยภาพรวมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นสร้างความเป็นมิตรในการประเมินคุณภาพภายนอก มีการทำงานเป็นทีม คณะบุคลากรในสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนกำหนดการตรวจเยี่ยมของผู้ประเมินตามความเหมาะสม สร้างความไว้วางใจในการประเมินคุณภาพภายนอก กระตุ้นเสริมแรงให้บุคลากรในสถานศึกษามีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ผู้ประเมินรักษาบรรยากาศให้อยู่ในสภาพปกติอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษาอธิบายในเรื่องที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อมีข้อโต้แย้งจากบุคลากรในสถานศึกษาผู้ประเมินสามารถชี้แจงให้เหตุผลได้ และร่างผลการประเมินของผู้ประเมินภายนอกมีความสอดคล้องกับรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบรายคู่แบบวิธีของเชฟเฟ (scheffe') สถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ด้านบุคลิกภาพ

ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอก จำแนกตามขนาดสถานศึกษาใหญ่ กลาง เล็ก ด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นมีทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำหน้าที่เต็มความสามารถ แต่งกายถูกกาลเทศะ และมีความอดทนอดกลั้นสูงต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามประเภทผู้ประเมินภายนอก

ผลการการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามประเภทผู้ประเมินภายนอกโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ด้านกัลยาณมิตรประเมิน และด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกานดา พูลลาภทวี (2524, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร นักวิจัยและนักประเมินเกี่ยวกับสมรรถภาพในการวิจัยและประเมินผลการศึกษาอันพึงประสงค์ ซึ่งพบว่าผู้ประเมินควรมีสมรรถภาพในการวิจัยและประเมินการศึกษาที่พึงประสงค์ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของเมอเทอร์ (1994, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ประเมินจากผลการวิจัย พบว่า ผู้ประเมินควรมีความรู้และทักษะที่จำเป็นใน 4 กลุ่ม ได้แก่ ด้านการประเมิน (ความรู้และทักษะด้านการประเมิน) ด้านวิวิธวิทยาการวิจัย (ความรู้และทักษะด้านการวิจัย) ความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการประเมินแต่ยืมมาจากด้านอื่นๆ และความรู้และทักษะเฉพาะสาขาที่จำเป็น ในส่วนที่สอดคล้องกัน คือภาพลักษณ์ของผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง ด้านความรู้ ด้านกัลยาณมิตรประเมิน และด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก

2. ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ด้านกัลยาณมิตรประเมิน และด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับที่สูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 (ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังแตกต่างกัน) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานในข้อดังกล่าว

4. ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมมีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความรู้และด้านกัลยาณมิตรประเมินไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 (ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานในข้อดังกล่าว

5. ผลการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบรายคู่แบบวิธีของเชฟเฟ (scheffe') พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก และสถานศึกษาขนาดกลางกับขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 (ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกัน) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานในข้อดังกล่าว

6. ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอกตามสภาพที่เป็นจริง จำแนกตามประเภทผู้ประเมินภายนอก พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 (ภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอก ประเภทนิติบุคคล มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรและมหาวิทยาลัยนเรศวร สภาพที่เป็นจริงตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาแตกต่างกัน) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานข้อดังกล่าว

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่าภาพลักษณ์ผู้ประเมินภายนอก ด้านความรู้ ตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาคาดหวังว่า ผู้ประเมินภายนอกเน้นการประเมินเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริงอยู่ในระดับน้อย แต่สภาพที่เป็นจริงผู้ประเมินเน้นการประเมินเอกสารมากกว่าการประเมินตามสภาพจริงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสูงกว่าความคาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษา

ความคาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษาหวังว่าผู้ประเมินภายนอกจะประเมินตามสภาพจริงมากกว่าการประเมินจากเอกสาร เพราะสภาพการเรียนการสอนยึดนักเรียนเป็นสำคัญ คณะบุคลากรในสถานศึกษามุ่งเตรียมงาน เตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่ได้มุ่งจัดเตรียมเอกสารเพื่อรองรับการประเมิน และประการสำคัญในการจัดเตรียมเอกสาร

ประกอบการรับการประเมินในแต่ละด้าน เป็นเรื่องที่ยุ่งยาก บางครั้งต้องเสียเวลาการเรียนการสอน จำเป็นต้องละทิ้งห้องเรียนเพื่อมาจัดเตรียมเอกสาร รวมทั้งบุคลากรมีน้อย เมื่อระดมบุคลากรมาทำ เอกสารย่อมมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ปัญหาด้านบุคลากรแล้วการจัดทำเอกสาร ต้องใช้งบประมาณมากในการจัดหาสื่อ-อุปกรณ์ในการจัดทำ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นท์ เครื่องถ่ายเอกสาร กระดาษจัดพิมพ์ประเภทต่างๆ อุปกรณ์ในการจัดทำรูปเล่ม แต่โรงเรียนขนาดเล็กหลายโรงเรียนไม่มีงบประมาณจัดสรรให้ เพราะขาดแคลนทั้งบุคลากรและงบประมาณ ทำให้เกิดความวิตกในการรับการประเมิน หากผู้ประเมินยังเน้นด้านเอกสารมากกว่ามาประเมินตาม สภาพจริงของโรงเรียน โรงเรียนอาจมีคุณภาพตามสภาพจริงแต่ไม่ผ่านการประเมินเพราะขาด เอกสารประกอบการประเมินได้ บุคลากรในสถานศึกษาจึงคาดหวังว่าผู้ประเมินภายนอก ควร ประเมินคุณภาพการศึกษาจากสภาพจริงของสถานศึกษามากกว่าสิ่งที่พบเห็นจากการปรุงแต่งใน เอกสาร

ด้านการสืบค้นข้อมูลของผู้ประเมินรอบกวนการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ตามทัศนนะของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอกควรรอบกวนการปฏิบัติงานน้อยที่สุด แต่ สภาพเป็นจริงที่มาประเมิน การสืบค้นข้อมูลจะรอบกวนบุคลากรในสถานศึกษาในระดับปานกลาง สูงกว่าสภาพที่คาดหวัง เป็นเพราะบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่ถ้าผู้ประเมินมาขอข้อมูล ที่เกี่ยวข้องก็ต้องรีบไปจัดหามาให้ทันที เพราะกลัวผลกระทบต่อโรงเรียนแม้จะกำลังทำการสอน นักเรียนอยู่ แต่การละทิ้งห้องจะเป็นผลเสียอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ขาดความต่อเนื่อง นักเรียนจะหันเหความสนใจไปอยู่ที่ผู้ประเมิน นอกจากนี้ถ้าเป็นนักเรียนระดับประถมจะอันตราย อย่างยิ่งที่ทิ้งให้อยู่ในห้องเรียนโดยไม่มีผู้ดูแล อาจเกิดอุบัติเหตุได้ เหตุเหล่านี้ล้วนอยู่ในความ รับผิดชอบของบุคลากรในสถานศึกษา ความคาดหวังจึงไม่ยากให้ผู้ประเมินมาขอข้อมูลในขณะ ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ประเมินภายนอกควรวางแผน กำหนดรูปแบบวิธีการเก็บข้อมูลเพื่อ ไม่ให้รอบกวน บุคลากรในสถานศึกษา ขณะทำการสอน หรือปฏิบัติหน้าที่

การตัดสินใจให้คุณให้โทษแก่สถานศึกษา ตามสภาพที่คาดหวังไม่แตกต่างกับสภาพที่ เป็นจริง ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าคุณบุคลากรในสถานศึกษาเชื่อว่า ผู้ประเมินภายนอก เป็นบุคคลที่หน่วยงาน สมศ.ให้การรับรองคุณภาพ เป็นองค์กระดับชาติ มี สามารถเชื่อถือได้ ฉะนั้นผลการตัดสินสถานศึกษา ช่วยกระตุ้นให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนา และ เชื่อได้ว่าโรงเรียนมีมาตรฐานสามารถไว้วางใจส่งบุตรหลานมาเรียนได้ หากสถาบันไม่ได้การรับรอง บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนจะได้ทราบผลที่ทีมงานได้ปฏิบัติมานั้นยัง ไม่ถูกต้อง หรือไม่สมบูรณ์ถึงเกณฑ์มาตรฐาน ต้องเร่งระดมสมองหาแนวทางพัฒนาสถานศึกษา

ต่อไป แต่หากผู้ประเมินไม่สามารถตัดสินใจให้คุณให้โทษได้ บุคลากรในสถานศึกษาจะไม่เชื่อถือ ไม่ปฏิบัติตามข้อชี้แนะ ผลเสียย่อมตกกับสถานศึกษา

การร้องขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น ตามสภาพที่คาดหวัง ตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่สภาพที่เป็นจริงผู้ประเมินร้องขอให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็น อยู่ในระดับปานกลางซึ่งสูงกว่าระดับที่คาดหวัง โดยสภาพทั่วไปบุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจถึงหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องได้รับการประเมินคุณภาพ การศึกษา จาก สมศ. และผู้ประเมินภายนอกก็มีหน้าที่ประเมิน ดังนั้นบุคลากรในสถานศึกษาจะจัดเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพื่อรับการประเมิน เช่น ด้านเอกสาร ด้านอาคารสถานที่ ด้านตัวนักเรียน ด้านบุคลากรในสถานศึกษา เป็นต้น และตามประเพณีสถานศึกษาก็จะต้อนรับอำนวยความสะดวกให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกตามสภาพของโรงเรียนแต่คาดหวังว่าผู้ประเมินภายนอกจะไม่ร้องขอสิ่งบริการความสะดวกเกินความจำเป็น แต่สภาพเป็นจริงผู้ประเมินบ้างคณะติดระบบเจ้านาย เคยอยู่ในสถาบันที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อม เวลาประเมินตามสถานศึกษาคาดหวังว่าทุกสถาบันสามารถจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกให้ได้ จึงร้องขอให้บริการเกินความจำเป็น ซึ่งสถานศึกษาบางแห่งไม่พร้อมที่จะบริการเกินความจำเป็นเช่นนี้ เมื่อไม่สามารถจัดหาสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้ประเมินร้องขอได้ยอมทำให้บุคลากรในสถานศึกษาวิตกกังวลถึงผลของการประเมิน

ผู้ประเมินวางอำนาจข่มขู่ ตามทัศนะของบุคลากรในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งไม่แตกต่างจากสภาพจริง โดยทั่วไปคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายนอกจะประเมินแบบกัลยาณมิตร ให้คำแนะนำเสมือนพี่น้อง คงเป็นเพราะผู้ประเมินภายนอกได้รับการอบรมทั้งด้านหลักการและคุณธรรมมาอย่างดี จึงหลอมบุคลิกภาพให้เป็นผู้มีความเมตตา พร้อมทั้งจะแนะนำช่วยเหลือ สร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรในสถานศึกษา เตรียมพร้อมที่จะพัฒนานักเรียนและสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน อาจมีบ้างที่ผู้ประเมินมีบุคลิกภาพค่อนข้างแข็งกร้าว น่าเสียดาย ลีลาการพูดค่อนข้างดุเหมือนการวางอำนาจ แต่แท้จริงมีแต่ความปรารถนาดีต่อผู้รับการประเมิน หากผู้รับการประเมินพยายามเข้าใจบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ย่อมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้ โดยยึดเรื่องกฎเกณฑ์ของการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นที่ตั้ง ย่อมเกิดผลดีต่อการประเมินคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพการประเมินของผู้ประเมินภายนอก นอกจากเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูแล้ว เพื่อให้ครอบคลุมต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยควรเก็บข้อมูลจากนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน

2. ควรติดตามสถานศึกษาในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก ว่าได้ดำเนินการหรือไม่ รวมทั้งแนวทางการพัฒนาที่ผู้ประเมินภายนอกได้เสนอแนะไปนั้น สามารถปฏิบัติได้จริงตามบริบทของสถานศึกษามากน้อยเพียงไร

